

# Sluttrapport

## **MODERNISERING AV RERKRUTTERINGSARBEIDET I SKOGBRUKET**



**SKOGKURS**

*Ved Karl Henrik S. Berke  
Skogselskapet)  
Prosjektleder  
Kristin Slyngstad, Velg Skog og  
Anna Lena Albertsen, Skogkurs*

## Forord

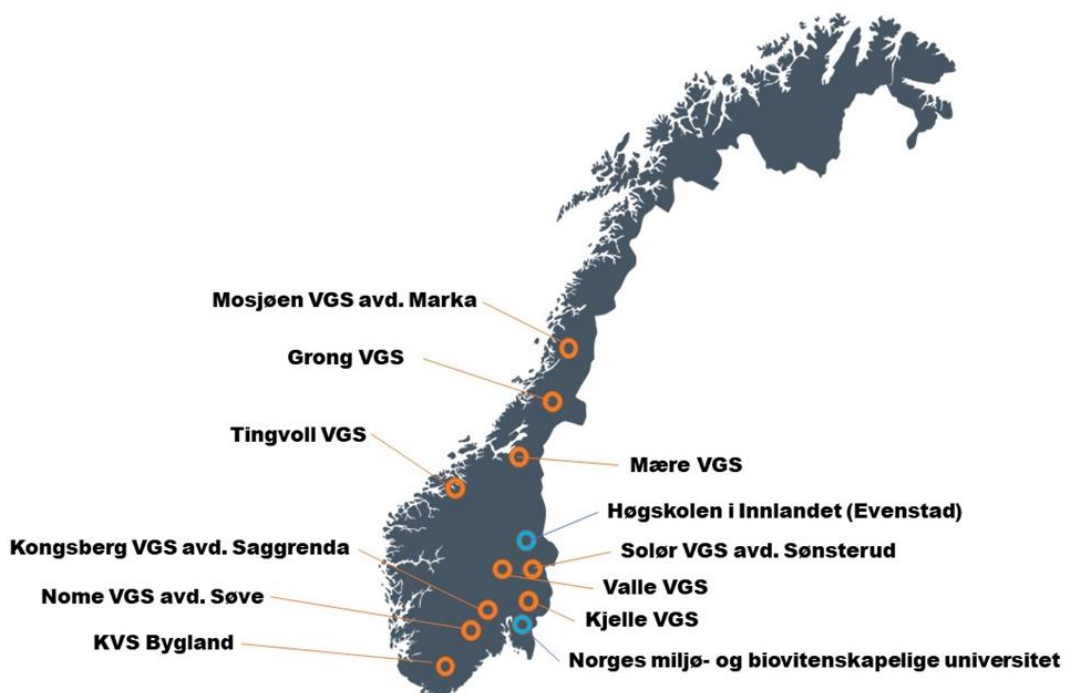
Prosjektet «Modernisering av rekrutteringsarbeidet i skogbruket» har vært et samarbeidsprosjekt mellom Velg Skog, Skogkurs og Skogselskapet. Utover denne prosjektgruppen har skogbruksnæringen bidratt til gjennomføringen.

Prosjektet er finansiert av Skogbrukets Verdiskapingsfond og av egeninnsats fra prosjektdeltagerne.

Prosjektet har pågått under koronapandemien, det har naturligvis gjort en rekke møter/møtepunkter utfordrende, særlig i oppstartsfasen. Samtidig som den har gitt drahjelp til å utvikle det digitale.

Vi ønsker å rette en takk til alle personer og organisasjoner som har bidratt inn i dette prosjektet. Vi har innhentet informasjon og kompetanse fra skognæringen, skoleverket, elever med flere.

Hokksund 06.12.2022



Figur 1 - Skoler, universitet og høyskole som har utdannelse tilknyttet skogbruket.

## Innhold

Forord .....	2
Bakgrunn for prosjektet.....	4
Prosjektets målsettinger.....	5
Resultater.....	6
Spørreundersøkelser .....	6
Elever VG2 Skogbruk .....	6
Rådgivere - ungdomsskole .....	6
Rådgivere – videregående skole.....	7
Lærere og ansatte tilknyttet VG2 Skogbruk.....	7
Studenter – skogfag (NMBU) .....	8
Læreplaner.....	8
Kartlegging av ansatte i skogselskapet internt .....	10
Metodeutvikling .....	11
Utvikling av «digital verktøykasse».....	11
Del 1 – digital verktøykasse – Digital stand .....	11
Del 2 – digital verktøykasse – Ferdig digital presentasjon .....	13
Del 3 – digital verktøykasse – oppgradert nettside Velg Skog .....	13
Andre aktiviteter «digital verktøykasse».....	14
Velg Skog-ambassadører, ungdom og SoMe.....	15
Rekrutterings- og kompetanseforum .....	15
Økonomirapport .....	17
Oppsummerende anbefalinger.....	17

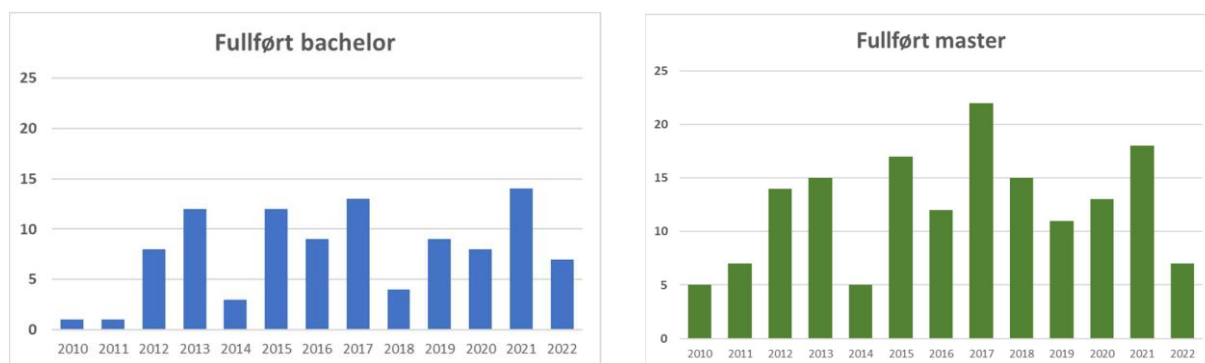
## Bakgrunn for prosjektet

På bakgrunn av høyt aldersgjennomsnitt i skogbruket er det et stort behov for fremtidig arbeidskraft. Dette gjelder i alle grener av skogbruket, fra den manuelle skogsarbeideren til utviklingsarbeidet i fagfeltet droner i skogbruket. Det vil være behov for yrkesgrupper som skogbruksledere i tømmeromsetningsleddene, skogbrukssjefer i kommunene, biologer, forskere og mye mer.

De neste årene vil det være behov for ca. 500 – 700 flere skogsmaskinoperatører, dersom skogbruket skal øke avvirkingen til 15 – 17 mill. kubikkmeter tømmer. Samtidig vil mange av dagens skogsmaskinoperatører gå av med pensjon; snittalder for dagens skogsmaskinførere er ca. 57 år. En økning i hogsten vil naturligvis også innebære et økt behov for sysselsetting rundt avvirkingen. Vi har i dag 1200 skogsmaskinsjåførere fordelt på 250 småbedrifter i distriktene. En gjennomsnittlig bedrift har to hogstlag. Vi har i dag 40 lærlinger, mens behovet er på 80, altså det dobbelte!

Vi vet at det er ca. 1500 ansatte i privat og offentlig sektor som jobber innen skogfaget. De neste 10 år vil 20 % ansatte i skogfaget pensjoneres. Det betyr at vi må rekruttere 450 – 500 funksjonærer (inkl. noen turnover).

Vi har tall som viser at det utdannes 25 bachelorstudenter og 15 masterstudenter årlig. Samtidig mister vi ca. 50 % til andre næringer. Våren 2022 var det kun 9 studenter som gikk ut med master skogfag ved NMBU Ås, dette er skremmende lite. De neste 10 årene mangler ca. 250 funksjonærer. *Det haster med andre ord å gjøre noe.*



Figur 2 - Skoler, universitet og høyskole som har utdanning tilknyttet skogbruket

Det er behov for ny og oppdatert kunnskap om hvordan vi kan nå ut til ungdomsgrupper, rådgivere og foreldre. Det kreves en helt annen og ny tilnærming enn de etablerte prosjektene rettet mot barneskolene. Det er behov for å videreutvikle metodene og profileringen for å få større nysgjerrighet blant ungdom, rådgivere og foreldre på utdannings- og jobbmulighetene i skogsektoren.

Rekrutteringen er et kontinuerlig arbeid overfor stadig nye årskull av ungdom og foreldre, nye lærere og rådgivere. I tillegg er samfunnet i stadig endring, det er økt fokus på det grønne skiftet, og dagens regjering har skog som ett av syv prioriterte områder - dette må det legges vekt på i rekrutteringsarbeid.

## Prosjektets målsettinger

Prosjektets målsetting er å øke den generelle kunnskapen om utdanningene og jobbene i skogsektoren. Hovedmålgruppen er ungdommene på ungdomsskole og videregående skole, deres rådgivere og foreldrene. Prosjektet ønsker å kartlegge arenaene disse målgruppen befinner seg både fysisk og digitalt, og hvilken kunnskap de både trenger og etterspør om skogsektoren, skolene og studiestedene.

Velg Skog ønsker sammen med Skogselskapet og Skogkurs å utvikle nye måter for å informere om skogsektorens utdannings- og jobbmuligheter. Målet er å kartlegge, utvikle og teste ulike metoder på målgruppene. Hovedmålet er å utvikle skreddersydde verktøykasser som kan brukes i rekrutteringsarbeidet.

Det langsiktige målet er å få flere til å søke seg til utdanning innen skogbruket, få flere VG2 skog-elever og flere lærlinger, få flere bachelor og masterstudenter til HINN Evenstad og NMBU på Ås.

Gjennom prosjektet vil vi skaffe en oversikt over

- hvordan målgruppen ser på næringen og hva de egentlig vet om utdannings- og jobbmuligheter
- skolenes læreplaner og faste møteplasser i både offentlig og privat regi
- i hvilken grad ulike lokale og regionale forhold og initiativ må tilpasses rekrutteringsarbeidet

Rekrutteringsarbeidet i skogsektoren har behov for å vite mer om hvordan moderne kommunikasjonsformer og profileringsmetoder kan brukes. Til dette bør det brukes bransjeeksperter som kan hjelpe oss med å utforme det best mulige budskapet til studenter/elever/rådgivere.

Arbeidsverktøyene må utvikles i samarbeid med de som skal bruke dem i sin arbeidshverdag. De som skal gjøre rekrutteringsarbeidet, deriblant skogselskapene, må kjenne seg igjen i oppdragene slik at de passer inn i deres strategier og forretningsplaner. Vi må sammen finne hvilke kontaktmetoder og presentasjonsformer som vil fungere på et bredt plan, og med lokal tilpasning.

# Resultater

## Spørreundersøkelser

For å finne ut mer om hva som avgjør ungdoms valg av utdanning, jobb og karriere innen skogbruket, ble spørreundersøkelser sendt ut til

- elever på Vg2 skogbruk
- lærer eller adm. vgs. naturbruk
- utdannings- og yrkesrådgivere på ungdomsskole
- utdannings- og yrkesrådgivere på videregående skole
- studenter på skogfag

### Elever VG2 Skogbruk

Hvem er de elevene som har valgt Vg2 skogbruk og hvorfor har de valgt det? Hvem og hva har påvirket deres valg av utdanning?

### 53 respondenter. Følgende analyse kan vi trekke av spørreundersøkelsen:

Felles for elevene, er at

- de kommer fra et mindre tettsted (mindre enn 5000 innbyggere)
- skoletilbudet på videregående hadde praktisk tilsnitt, var vesentlig
- skogsmaskinoperatøryrket kunne være en fremtidig arbeidsplass
- rådgivere i størst grad har bidratt med god og nyttig informasjon, mens personer fra skognæringa har bidratt minst
- foresatte var positive til skolevalget
- de mottok informasjon via sosiale medier (Instagram og Facebook)
- de er 50/50 sikker på om den fremtidige drømmejobben ligger i skogbruket

### Rådgivere - ungdomsskole

I denne undersøkelsen ønsket prosjektet å kartlegge rådgivernes kompetanse og kjennskap til skogbruket og skogbrukets utdanningsmuligheter. Utover det spurte vi også hvordan de helst ønsket å motta informasjon om utdanningsmuligheter i skogbruket.

### 70 respondenter. Følgende analyse kan vi trekke av spørreundersøkelsen:

Felles for rådgiverne på ungdomsskolen, er at

- de er bosatt i by og bygd
- færre en 10 % har utdanning fra naturbruk, jordbruk eller skogbruk
- 50 % har hatt jobb innen tilsvarende fag (inkl. sommerjobb i ungdomstiden)
- 69 % har lite eller ingen kunnskap om Vg2 skogbruk
- de gir seg selv karakter 3,4 (av 6) i kunnskap om skogutdanning
- de kjenner til HINN Evenstad og NMBU (NMBU er bedre kjent)
- 10 % sier de kjenner til skognæringen
- de har lav kunnskap om mulighetene for fagbrev som skogmaskinoperatør
- de foretrekker å finne/få informasjon via: 1) nettsider 2) foredrag på rådgiversamlinger 3) fellesmøter med andre rådgivere
- 93 % sier de ville deltatt på møter i regi av skogutdanning og -næringen

### Rådgivere – videregående skole

I denne undersøkelsen ønsket prosjektet å kartlegge rådgivernes kompetanse og kjennskap til skogbruket og skogbrukets utdanningsmuligheter. Utover det spurte vi også hvordan de helst ønsket å motta informasjon om utdanningsmuligheter i skogbruket.

#### **55 respondenter. Følgende analyse kan vi trekke av spørreundersøkelsen:**

Felles for rådgiverne på videregående skole, er

- tydelig overvekt på bosetting i by
- færre enn 10 % har utdanning fra naturbruk, jordbruk eller skogbruk
- 50 % har hatt jobb innen tilsvarende fag (inkl. sommerjobb i ungdomstiden)
- 85 % har ingen kunnskap om Vg2 skogbruk
- de gir seg selv karakter 3,2 (av 6) i kunnskap om skogutdanning
- de kjenner til HINN Evenstad og NMBU i større grad enn rådgivere i ungdomstrinnet
- 22 % sier de kjenner til skognæringen
- noe større kunnskap om mulighetene for fagbrev som skogmaskinoperatør enn rådgivere i ungdomstrinnet
- de foretrekker å finne/få informasjon via: 1) nettsider 2) foredrag på rådgiversamlinger 3) fellesmøter med andre rådgivere
- 91 % sier de ville deltatt på møter i regi av skogutdanning og -næringen

### Lærere og ansatte tilknyttet VG2 Skogbruk

Gjennom denne undersøkelsen ønsket prosjektet å finne ut hvorvidt ansatte i utdanningen

#### **22 respondenter. Følgende analyse kan vi trekke av spørreundersøkelsen:**

Lærere og andre ansatte naturbruk vgs, mener

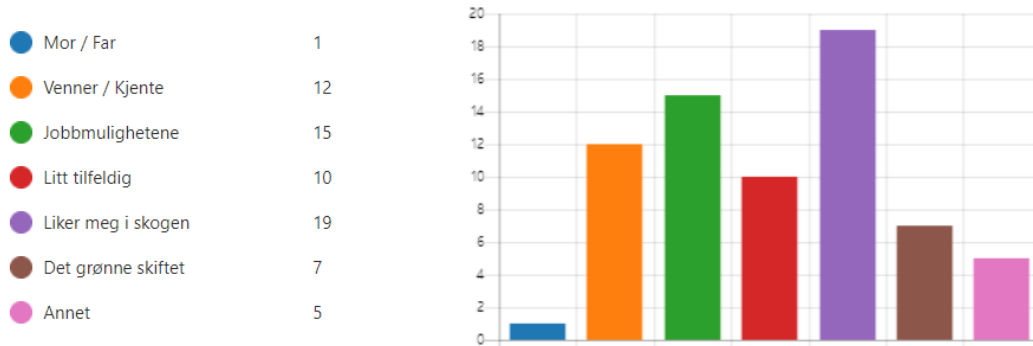
- at viktige målgrupper ved rekrutteringsarbeidet er:
  1. Ungdomsskoler
  2. Rådgivere
  3. Foresatte
- at venner og familie har stor innflytelse på skolevalget
- at følgende arenaer er viktige ved rekruttering:
  1. Hospitering
  2. Direktekontakt
  3. Besøk ungdomsskoler
- Skogbruket scorer til 3,8 (av 6) over hvor attraktiv skogbruket fremstår som fremtidig arbeidsplass for ungdommer

## Studenter – skogfag (NMBU)

Hvem er de studentene som har valgt skogbruksfag på universitetet, og hvorfor har de valgt det? Hvem og hva har påvirket deres valg av utdanning?

### 1. Hva fikk deg til å velge skogfag?

[Flere detaljer](#)



### Kommentarer fra studentene på årsaken til at de valgte skogfaget:

- Ønsket om å få en meningsfull jobb. Etter litt leting fant jeg utdanningsmuligheten innen skog, og skjønnte at dette kunne passe meg. At dette også er en del av fremtiden, var også en viktig årsak.
- Næring med mange muligheter, midt i blinken når en har skog og natur som interesser.
- Valgte skog fordi det er viktig med skog når vi skal løse klimakrisa og også med tanke på den pågående naturkrisa.
- Glad i jakt og friluftsliv. Slekt og familie har drevet med skog. Gode jobbmuligheter, jobber både i by og bygder.
- Liker å følge skogens utvikling og hvordan vi påvirker landskapet. Trives ute.
- Valgte egentlig utmarksforvaltning, men «Introfaget skogbruket i Norge», viste meg at jeg kunne mer om skog og skogbruk enn jeg hadde trudd
- Jobbet mye i skogen, og noe jeg har lyst til å fortsette med senere i livet
- Kommer fra skogbrukseierdom, har alltid vært interessert i skog
- Ønsker praktisk-teoretisk utdanning
- Liker meg ute i naturen og fikk dette på vgs. Har alltid likt mer fysisk arbeid.

## Læreplaner

### Kartlegging hvorvidt innholdet i lærerplanene både i ungdomskolen og videregående skole omhandler skog, skogbruk og skognæring.

Se nærmere på hvordan vi kan bruke læreplanene til rekrutteringsfremmende arbeid samtidig som vi kan gi skolen en faktanøytral bistand i undervisningen.

Arrangere møter (fysisk/webinar) med ansatte i skoleverket for å finne mest mulig hensiktsmessige vinklinger inn i timeplan/pensum/møte arenaer.



Velg Skog kan i liten grad komme inn via læreplanene til rekrutteringsfremmende arbeid i fagene naturfag og samfunnsfag, da de i sterk grad er knyttet til grunnkompetanse. I nåværende lærerplan er det ingen kompetansemål i basisfagene som er direkte knyttet opp til orientering om skog og utmark som yrkesvalg. Dette er en videreføring fra tidligere lærerplaner, for å sikre en nøytral informasjon inn i skolen og til dels for å sikre at timene i basisfagene ikke blir brukt til andre fag/informasjon.

På ungdomsskolen har Velg Skog imidlertid mulighet til å komme inn i *to valgfag*. Det gjelder: VAL0055, Friluftsliv og VAL0057, Utvikling av produkter og tjenester.

I 8. - 10. trinn er det også avsatt 110 timer til faget *Utdanningsvalg* UTV01-03 hvor overordnet mål er å utvikle karrierekompetanse. På de fleste skoler ligger PRYO-uka og «Skygg en arbeidsplass» inn under dette faget. Dette faget styres i sterk grad av rådgiverne. Det blir derfor viktig å rette informasjon om Velg Skog inn til denne yrkesgruppen.

På videregående skole kan Velg Skog komme inn i faget YFF (*Yrkesfaglig fordypning*). Dette er et fag hvor elever jobber ute i bedrift en dag i uka. En naturlig oppgave for Velg Skog kan være å bistå i arbeidet med å finne praksisplasser i skognæringen.

Alle skoler har *et elevråd* som er elevenes eget organ og som styres som en selvstendig enhet. Elevrådet er ikke bundet opp av læremålene og står fritt til å ta opp ulike tema. De har mulighet til å formidle informasjon gjennom klassens time som arrangeres hver uke.

Hvert år arrangeres det *utdanningsmesser* i alle regioner. De fleste videregående skoler deltar på disse messene. Dette er viktige arenaer for Velg Skog. For de mer praktiske fagene i skogbruket kan *messer og arrangementer tilknyttet landbruks- og maskinnæringen* være interessante. På denne typen messer deltar ofte foreldregenerasjonen og de er sentrale påvirkere når de unge skal velge yrkesveg. I Norge finnes det også *frivillige organisasjoner* som 4H, Speiderforbundet, Norges Bygdeungdomslag og Turistforeningen Ung som retter sitt arbeid og sin aktivitet mot bruk av naturen. Disse kan også være aktuelle samarbeidspartnere for Velg Skog.

Næringsorganisasjonene Norges Bondelag og Småbrukarlaget bør også være naturlige samarbeidspartnere. Her finnes det mange medlemmer som skal eller ønsker å drive en eiendom, men som samtidig trenger et yrke utenfor eiendommen. I mange områder er det nok også nære relasjoner mellom fremtidige skog-/jordeiere og de praktiske yrkene i skogbruket. Denne relasjonen kan også være en ekstra fordel for de som ønsker å ta en utdanning for å jobbe med de mer teoretiske yrkene i skogbruket.

Det finnes også flere *fysiske møteplasser for lærere* i Norge. Hvert år arrangeres blant annet Østlandsk lærerstevne, Sørlandske lærerstevne, Lærermøtet i Rogaland, Naturfagkonferansen i Oslo og Realfagskonferansen i Trondheim.

Det er også viktig å være synlig i det digitale rom som sosiale medier, nettsidene til Velg Skog sine oppdragsgivere og andre samarbeidspartnere. Her blir valg av mediekanal viktig fordi valg av sosiale medier er knyttet til aldersgruppe.

Siden Velg Skog i liten grad kan komme inn i skoleverket ved å fylle ulike kompetansemål i lærerplanen, er det *viktig at Skogselskapet og Lære med skogen fortsetter sitt arbeid* med å arrangere skogdager og bistå skoler med basiskunnskap om skog og friluftsliv. I dag bidrar disse aktørene med god fagkunnskap som dekker mange kompetansemål i naturfag og samfunnsfag. God kjennskap til skogen vil i seg selv være et godt grunnlag for å velge et yrke innenfor næringen. Det bør sees på om ikke Skogselskapet kan legge inn informasjon om muligheter for utdanning innen skogbruket i arrangementer de allikevel gjennomfører.

## Kartlegging av ansatte i skogselskapet internt

### Workshop med Velg Skog, Skogkurs og ansatte i Skogselskapet (nasjonalt)

På en felles samling for ansatte i Skogselskapet ble analysen fra spørreundersøkelsene lagt frem for å diskutere og se på hvordan man kunne angripe problemstillingen. Følgende stikkord var resultatet av arbeidsøkten, og hva skogselskapsfamilien *kan* bidra med og tenker rundt rekruttering:

Rekruttering til VG2 Skogbruk på kort sikt:

- Kommunikasjon med ungdommer på skoleskogdager (gjærne mindre grupper)
- Delta på rådgiversamlinger etc
- Besøksdager/hospiteringskvelder

Rekruttering til VG2 Skogbruk på lengre sikt:

- Videreutvikle JOB:U (sommerjobb i skogbruket)
- Videreutvikle valgfag i ungdomsskolen med skogbruk som tema

Hvordan rekruttere til høyere utdanning:

- Inspirere til skogen som en del av klimaløsningen
- Koble ungdom/bedrifter
- Bidra til å finne flere bedrifter som kan være verter for PhDs

Hvorfor kan Skogselskapet bidra ved sosiale medier:

- Har etablerte kanaler
- Gjensidige oppmerksomhetsmulighet

Hva er utførende med rekrutteringsprosjekter:

- Kan være utfordrende å skaffe nok midler til at prosjekt blir omfattende nok
- Kan gå på bekostning av midler som passer til andre prosjekt

Når har ansatte i Skogselskapet best til å drive med rekrutteringsarbeid?

- Nov-mars
- Å gjennomføre aktiviteter er ikke nødvendigvis vanskelig, men å kombinere det med prosjektorganisering gjør det mer omfattende.

## Metodeutvikling

### Digital besøkskveld – Naturbruk/VG2Skogbruk (1kv -2022)

Prosjektet utviklet i første omgang en enkel presentasjon til bruk overfor ungdomsskoleelever. Denne presentasjon ble testet. På bakgrunn av strenge og varierende covid-restriksjoner, måtte testene utføres digitalt. Det ble gjennomført på Teams, i samarbeid enkelte fylkeslag fra Skogselskapet og utvalgte skoler som tilbyr VG2 Skogbruk.



Figur 3 Forside presentasjon - digital besøkskveld

- KVS Bygland – Skogselskapet i Agder
- Nome VGS avd. Søve – Skogselskapet i Buskerud og Telemark
- Kongsberg VGS avd. Saggrenda – Skogselskapet i Buskerud og Telemark
- Lena Valle VGS – Skogselskapet i Oppland



Figur 4 - Eksempel på invitasjon til digital besøkskveld

Tilbakemeldingen fra uttestingen:

- Planlegging og samkjøring av tiltak gir god dialog med skolene, man blir kjent med hverandre.
- Gode muligheter for kombinasjon av eget materiale og skolens eget digitale materiale (Bilder, filmer, etc.)
- Skolene setter stor pris på ekstern bistand til markedsføring
- Utfordrende å planlegge midt i en covid-pandemi

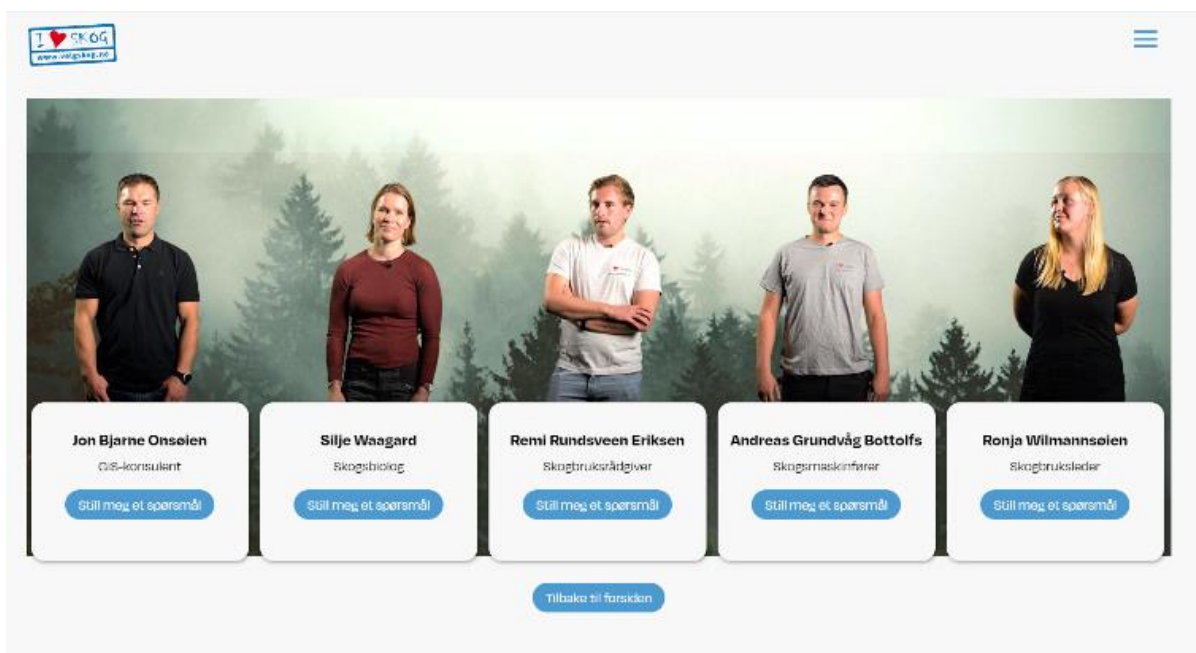
Det var flere Skogselskap i samarbeid med skoler som ønsket å bidra til uttesting, men med varierende restriksjoner og høyt smittetrykk, ble skolehverdagen utfordrende og uforutsigbar.

## Utvikling av «digital verktøykasse»

Del 1 – digital verktøykasse – Digital stand

I prosjektgruppen ble det et ønske om å skape en digital stand der man presenterte et antall forskjellige yrker i skogbruket. For å avgjøre hvilke fem yrker, ble skognæringen (AT-Skog, Viken Skog, Glommen Mjøsen, Allskog og Norskog) invitert til å mene noe hvilke yrkesgrupper de mente det var størst behov for de nærmeste 10 årene. Vi antar at næringen selv vet best hvor skoen trykker, og hvilke stillinger de har behov for arbeidskraft til. Følgende var de 5 yrkene som ble nevnt av flest og scoret høyest:

- skogbruksleder
- GIS-konsulent
- skogsbiolog
- skogmaskinoperatør
- skogbrukssjef



Figur 5 Digital stand, <https://stand.velgskog.no/>

Yrkene blir presentert på forståelig og enkel måte ved hjelp av unge mennesker fra næringen, som i dag jobber i de yrkene de presenterer. Som besøkende kan man stille hver av personene ca. 10 spørsmål. De unge personene «på stand» vil de besvare alt fra hvordan en mulig utdanningsvei kan se ut, hva arbeidet innebærer, hva de tenker om lønn og mere til. Brukeren kan selv velge hvor mange spørsmål og hvem man har lyst til å spørre. Det blir en interaktiv deltakelse.

- Jon Bjarne Onsøien - GIS-konsulent (AT-Skog)
- Silje Waagard – Skogsbiolog (Viken Skog)
- Remi Rundsveen Eriksen – Skogbrukssjef (Lillehammer landbrukskontor)
- Andreas Grundvåg Bottolfs – Skogsmaskinentreprenør (Bottolfs skogsdrift)
- Ronja Willmannsøien – Skogbruksleder (Allskog)

Finn digital stand her: <https://stand.velgskog.no/>

Den digitale standen skal kunne benyttes:

- på utdanningsmesser, der besøkende som er nysgjerrige kan ta et lite dypdykk inn i fem av yrkene som skogbruket kan tilby, - uten å måtte bli «presset» på informasjon av messepersonell
- av rådgivere på ungdomsskolen eller på videregående skole som informasjon til elever
- av publikum som oppsøker nettsiden
- av ulike aktører i skognæringen ifm. informasjonsarbeid om yrkesmuligheter

Utviklingen av den digitale standen ble gjort i samarbeid med Brainify, et selskap som tidligere har jobbet sammen med rørleggerbedriftens bransjeorganisasjon. Brainify jobber også med andre skoleprosjekter, og har stor kompetanse på målgruppene i dette prosjektet.

De har en kvalitet på arbeidet som vi var fornøyde med, noe som har gitt prosjektet tiltro til å jobbe videre med Brainify.

## Del 2 – digital verktøykasse – Ferdig digital presentasjon

Prosjektgruppen har satt sammen en presentasjon som i tråd med forutsetningen skal kunne benyttes av de som måtte ønske å bidra til presentasjon og rekruttering av skogbruket.

Hensikten med presentasjon er at den skulle fungere til:

- til å presentere i klasserom av ulike mennesker som ønsker å presentere. Rådgivere, lærere, skogfunksjonærer etc.
- til at målgruppene selv (ungdom, foresatte og rådgivere) skal kunne studere seg gjennom presentasjonen for å bli nysgjerrig
- at den skal fungere uavhengig om den blir presentert for ungdomsskoleelever eller elever fra videregående skole
- at den skal fungere som informasjon til rådgivere



Figur 6 Siste side i "Digital presentasjon"

Finne presentasjonen her: <https://www.nhond.no/bransjeforeninger/velg-skog/ressursside/>

## Del 3 – digital verktøykasse – oppgradere Velg Skog nettside

Prosjektgruppen så raskt at det var behov for oppgradering av dagens hjemmesider til Velg Skog. Især når man ønsket å iverksette en ny funksjon i form av en «digital stand» på sidene. BLY designbyrå ble engasjert for å designe nytt snitt på hjemmesiden til Velg Skog hvor fokus nå ble på: Hvorfor ungdom skal velge utdanning innen skogbruk (og ikke fokus på nettbutikk og kjøp av klær).

Tilbakemeldinger på innholdet fra den «digitale verktøykasse»

Den digitale standen, ferdig utviklet presentasjonen og nye hjemmesider har blitt svært godt tatt imot av skognæringen. I tillegg til å få gode tilbakemeldinger av skognæringen, har prosjektet i samarbeid med regionale skogselskapsansatte testet ut på elever fra ungdomstrinnet og videregående skoler, begrenset testomfang. Følgende fylkeslag/skoler bidro til uttesting:

Skogselskapet i Møre og Romsdal	- VG 1 Naturbruk (Stranda Videregående)
Skogselskapet i Sogn og Fjordane	- Yrkesmesse for videregående elever (Voss)
Skogselskapet i Oppland	- Biri Ungdomsskole
Skogselskapet i Buskerud og Telemark	- Skotselv og Andebu ungdomsskole

Hva slags tilbakemelding får vi etter å ha holdt presentasjoner og visst frem den «digitale standen»?

#### Digital stand

Elever gir den gode tilbakemeldinger, det er en fin og behagelig måte å bli kjent med yrker i skogbruket på. I tillegg til at menneskene som blir vist frem tydeliggjør en stor variasjon av arbeidsoppgaver i skogbruket.

De som viser den frem på vegne av prosjektet syntes det er morsomt å vise frem skogbruket på en ny måte.

#### Ferdig digital presentasjon:

Tilbakemeldingen fra de som ikke er vant til eller har holdt slike presentasjoner tidligere så melder de tilbake at det er en god løsning. På den måten slipper de å bruke mye tid i forkant til å lese seg opp og undersøke i forkant, samtidig som presentasjonen er informativ. I tillegg til at man høster gode tilbakemeldinger på utseende og design.

De som ved tidligere anledninger har brukt andre presentasjoner ønsker i større grad å benytte denne nye som et utgangspunkt for deretter å personalisere den til sin måte å presentere på. Men, de setter likevel stor pris på nettopp et utgangspunkt å bygge videre på. Presentasjonen innbyr til diskusjon, det er viktig å ikke presentere til for store grupper samtidig.

Skognæringsaktørene gir også svært gode tilbakemeldinger på presentasjonen, digital stand og ny Velg Skog nettside og sier at det allerede har begynt å bruke noe av materiellet i sitt arbeide. De setter stor pris på den oppgraderte versjonen av Velg Skog sine nettsider, spesielt med en ressurside der de til enhver tid kan hente ut informasjon og digital materiell til markedsføring av skogbruket som fremtidig arbeidsplass.

Ikke minst er de skogaktørene som har en ansatt blant de 5 fra den digitale standen stolte av sine egne og setter stor pris på at de har blitt brukt i denne sammenhengen.

#### Andre aktiviteter «digital verktøykasse»

##### **Utvikling av ny Velg Skog messestand**

Når prosjektets ansikts utad oppdateres med uttrykk på de digitale flatene, var det naturlig å også oppgradere Velg Skog sitt fysiske uttrykk som skal benyttes på messer og lignende. Utstyret som i dag benyttes, anses som utdatert og har en påskrift: «Vil du redde et tre», med mye gul farge i designet. Det henviser på ingen måte til uttrykket som har blitt benyttet av Velg Skog i de senere årene.

På bakgrunn av det, har prosjektet bidratt til en oppgradering, der vi mener at utstyret harmonerer bedre og gir en større følelse av gjenkjenning. Det har blitt produsert 2 stk. messesett (Innestand). De plasseres på NBMU og HINN (Evenstad), men er til fri disposisjon for andre brukere også.

Velg Skog har vært i kontakt med studentorganisasjonene på begge steder og avtalt at studenter skal bidra til å spre rekrutteringsbudskapet, da i kombinasjon med nytt messemateriell, ny digital stand og ny presentasjon, som er tidligere beskrevet.

## Nettverkssamling for VG2 Skogbrukslærere – Sunne

Velg Skog er medlem av nettverkssamling for VG2 skoglærerne som nå møtes en gang i året. Årets treff gikk til skogskolen Sunne rett over svenskegrensen. Velg Skog hadde ansvar for deler av programmet, og da var det naturlig å presentere den «digitale standen» for alle VG2-skoglærerne. De er også mye ute for å promovere til 10-klassinger om muligheten for å velge naturbruksskolene med VG2 skogbruk.

## Velg Skog-ambassadører, ungdom og SoMe

Velg Skog har nylig signert samarbeidsavtale med Brainify om etablering av ambassadørnettverk. Brainify kan markedsføring i sosiale medier og bygging av ambassadørnettverk, og bekrefter at ungdom kommuniserer best med ungdom, og at vi treffer bedre i våre markedsføringsinitiativ om vi bruker ungdom som sitter i de ulike jobbene i skognæringen i dag (privat og offentlig forvaltning) til å gå ut og snakke om hvordan det er å jobbe i skognæringen.

Vi fått god hjelp av skogeierorganisasjonene og andre i næringen med å komme med innspill til gode navn. En blanding av kjønn og geografisk spredning var ønskelig.

Ambassadørene får ikke betalt for selve jobben, men de får et samhold med likesinnede og en eller to samlinger i året hvor de treffes og er sosiale, kanskje drar på noe bransjerelatert sammen. Da inkluderer det overnatting, middag og konsert i Oslo for eksempel. Vi opplever at det å arrangere noe har vært givende for ambassadørene. Da får de møtt hverandre, knyttet kontakt og det bidrar til litt inspirasjon videre i arbeidet. Det gir også en følelse av at de faktisk gjør en viktig jobb i fellesskap. Dette har Brainify god erfaring med fra andre ambassadørnettverk de har bygget.

På vegne av innspill fra Velg Skog sørger Brainify for å koordinere ambassadørnettverket slik at det kommer kontinuerlig informasjon fra Velg Skog ut i sosiale medier.

## Rekrutterings- og kompetanseforum

I løpet av prosjektet har vi snakket med alle skogeierorganisasjonene og mange av de andre aktørene i skogbransjen, inkludert forvaltningen. Vi har samlet mange inntrykk, og en hovedutfordring når det gjelder rekruttering, er at mange ungdommer aldri har hørt om utdanning innen skogfag, hverken bachelor, master eller VGS. I tillegg er det mange, gode lokale initiativ, som kanskje samlet ville hatt enda bedre effekt om vi koordinerte oss noe bedre.

Velg Skog ble etablert for å styrke rekruttering og omdømmebygging i skognæringen, noe som har vist seg å fungere. Dersom vi drar lasset sammen og setter samlet fokus. Her er det mye vi kan videreutvikle sammen. Det viser seg at ikke alle har hatt like mye kontakt med Velg Skog de siste årene, og ikke alltid er informert om hvilke prosjekter og aktiviteter som er planlagt for inneværende år. I tillegg er det mye som gjøres andre steder som mange ikke kjenner til.

Etter at Velg Skog hadde hatt flere samtaler med skogeiernæringen ble det i juni 2022 enighet om å etablere et rekrutterings- og kompetanseforum. Her sitter HR-sjefene fra alle skogeierorganisasjonene samt en representant fra Skogselskapet og en fra Skogkurs.

Alle er enige i at vi skal få så mange som mulig til å velge skogutdannelse, dette tjener hele næringen på. Målet med forumet er

- en samlingsplass for HR-ansvarlig i skogeierorganisasjonene for å diskutere ulike rekrutterings-, kompetanse- og omdømmeinitiativ
- å samarbeide tettere enn i dag om de ulike rekrutteringsinitiativene
- å styrke rekruttering av skogsstudenter til skognæringen

## Publisering av prosjektarbeid og utarbeidet materiell

1. Prosjektet ble omtalt i Norsk Skogbruk (Sept utg. 2022, se vedlegg)
2. Presentasjoner holdt for:
  - Skogeierforbundet og andelslag (styreledere og næringspolitisk ansatte)
  - Statsforvalter innlandet, med skogbrukssjefer fra kommunene
  - Skogselskapet ansatte og tillitsvalgte
3. Det ble fra Velg Skog, sentralt, på vegne av prosjektet sendt ut en informativ e-post, den 1.11.2022. Her ble arbeidet fra prosjektet lansert og presentert. (Se vedlegg)..  
E-posten ble sendt ansatte og organisasjoner:
  - Privat og offentlig forvaltning
  - Landbruk og matdepartementet
  - Statsforvaltere
  - Skogkurs
  - Skogselskapet
  - Medlemmene av Velg Skog  
(Allskog, AT-Skog, Det norske Skogselskap. Fritzøe Skoger, Glommen-Mjøsen Skog, Høgskolen i Innlandet-Evenstad, LMD, Løvenskiold-Vækerø, MEF, NMBU, Norges skogeierforbund, Norsk Allmenningsforbund, NIBIO, Norskog, SB Skog, Skogbrand, Skogbrukets Landsforening, Skogdata, Skogkurs, Landbruksdirektoratet, Statskog, Stora Enso Skog AS, Viken Skog)
4. Presentert for rekrutterings- og kompetaneforum
5. Planlagt publisering på Facebook og på egne nye Velg Skog nettsider
6. Ble benyttet på digital utdanningsmesse 2.nov (TaUtdanning), og vil bli benyttet på samtlige utdanningsmesser våren 2023, bla stor Telenor fysisk utdanningsmesse 15 & 16 feb 2023.
7. Gjennom det ny etablerte ambassadørforum skal unge personer tilknyttet skognæringen presentere mye av materialet i mindre klipp/innlegg på sosiale medier fra 1.1.2023



# Økonomirapport

Prosjektregnskap for 2021 Modemøting av rekrutteringsarbeid til skogbruket  
 Gjente tilsvarende som 2020 - for tiden for året 2021, og 2020 - for 2022 til Skognes sine skoler

BUDJETTADDE FØRER	2020	2021	2022	Sum	2020	2021	2022	Sum
	Øser	Øser	Øser	Øser	Øser	Øser	Øser	Øser
Velg Skog (som Utvalg + Erstatte Utvalg)	15			15	25 000	-	-	25 000
Saksarbeid	15	70	100	185	15 000	70 000	108 150	193 150
Tidkrav måler			38	38	-	-	81 740	81 740
Økonomi og adm.			25	25	-	-	41 100	41 100
Opparbeidelse/Arbeidsopplag								
<b>Totalt Velg Skog</b>	<b>40</b>	<b>70</b>	<b>203</b>	<b>313</b>	<b>40 000</b>	<b>70 000</b>	<b>131 850</b>	<b>211 850</b>
<b>Skolems skoler</b>								
Skogneslaget (Skolems/Talen skole) Periode 1		90	114	204		91 500	133 275	224 775
Skogneslaget (regionalt)	0	114	38	152		114 000	39 900	153 900
Skogneslaget (regionalt)			140	140		-	147 000	147 000
Andre i skogneslaget, skoler mm			94	94		-	106 200	106 200
Skognes		54	94	148		54 120	58 350	112 470
<b>Totalt skolems skoler</b>	<b>0</b>	<b>258</b>	<b>300</b>	<b>558</b>				<b>644 395</b>
<b>Totalt skolems skoler</b>	<b>40</b>	<b>328</b>	<b>703</b>	<b>1 071</b>				<b>1 266 245</b>
<b>PROSJEKTSKOSTADDE Inngående faktura</b>								
Skognes - faktura			87	87			65 600	65 600
Skogneslaget (Skolems/Talen skole) Inngående faktura for 2021								79 875
Skogneslaget (Skolems/Talen skole) Inngående faktura for 2022								70 117
Skogneslaget (Skolems/Talen skole) Inngående faktura for 2023								70 000
Skogneslaget (Skolems/Talen skole) Inngående faktura for 2024								11 000
Andre inngående faktura								120 677
<b>Totalt prosjektskostadder</b>								<b>348 272</b>
<b>TOTALT INNSPIL</b>								<b>1 614 517</b>
<b>FINANSIERING</b>								
Skogneslaget (Skolems/Talen skole) - egenfinansiering		90	114	204		91 500	133 275	224 775
Skogneslaget (regionalt) - egenfinansiering	0	114	38	152		114 000	39 900	153 900
Skogneslaget (regionalt) - egenfinansiering			140	140		-	147 000	147 000
Andre i skogneslaget, skoler mm - egenfinansiering			94	94		-	106 200	106 200
Skognes egenfinansiering		54	94	148		54 120	58 350	112 470
Velg Skog egenfinansiering	15	0	0	15	15 000	68 454	169 415	192 869
<b>Sum</b>	<b>15</b>	<b>258</b>	<b>457</b>	<b>730</b>	<b>15 000</b>	<b>317 074</b>	<b>479 905</b>	<b>812 079</b>
<b>Økonomisk resultat prosjektskostadder</b>								<b>344 277</b>
Velg Skog resultat inngående faktura - egenfinansiering								
<b>Dekket av Verneforvaltningsarbeid</b>								<b>560 000</b>
Verneforvaltningsarbeid								
<b>TOTALT INNSPIL</b>								<b>1 614 517</b>

17.12.2022  
 Underskrift  
  
 Kristin Skjerve  
 Daglig leder Velg Skog

  
 Karl Henrik Berke, Skogneslaget  
 Prosjektleder

## Oppsummerende anbefalinger

Gjennom prosjektet har man gjort seg erfaringen at det fortsatt er skremmende lav kunnskap og kompetanse om utdanningsmuligheter og yrker i skogbruket, da spesielt hos rådgivere og foresatte. Elevene i ungdomsskolene og på videregående skole kan ikke lastes når kompetansen er så lav på de som skal rådføre de fremtidige studentene. Vi ser av spørreundersøkelsene at rådgivere og foresatte har den mest sentral rolle når ungdommene skal ta sin avgjørelse og søke informasjon.

Skognæringen er en næring sammensatt av en rekke små og mellomstore aktører som ikke har mulighet til å tenke rekruttering på overordnet plan i sin langsiktige vurdering av bedriften behov på lengre sikt. Kommunene er nok heller ikke de som i dag tenker rekruttering, selv om de har bruk for mennesker med kompetanse på skogbruk når fremtidige skogbruksrådgivere skal ansettes. Da er det viktig at skogbruket i fellesskap kan samles mot Velg Skog som rekrutteringsansvarlig i skogbruket. Det må nevnes at Velg Skog i skrivende stund har fått informasjon om at bevilgningene via LUF-midlene økes fra 1 til 2

millioner. Som også var hensikten da Velg Skog ble etablert tilbake i 2009. Men, Velg Skog klarer ikke å gjøre arbeidet alene i fremtiden, og er avhengig av samarbeid med Skogkurs, Skogselskapet og skogeierandelslag for å nå ut til mengden og på et landsdekkende nivå. Dette planlegges også.

Velg Skog sine nettsider har nå blitt vesentlig oppgradert, der man har tatt fokus om kjøp og salg av Velg Skog effekter bort og erstattet dette med vesentlig informasjon til brukere og målgruppene til nettstedet. Ikke minst er vi stolte av å ha den nye «digitale standen», som er en ny og innovativ oppfriskning av tanken om å fremstille yrkene. Selv om det nye nettsidene i dag fremstår som nye og «fresh», så er dette arbeid som må følges opp kontinuerlig og kan ikke anses som fullstendig ferdig.

Hvordan bør Velg Skog tenke på bruken av sosiale medier fremover?

Gjennom diskusjoner og samarbeid med Brainify, som vi anser som svært profesjonelle på sosiale medier mot målgruppen unge mennesker, er det blitt enda tydeligere at bruken av sosiale medier ikke kan anses som et arbeid som løses ved siden av annet. Tvert imot, det må strategisk planlegges over en lengre periode. Selv om dette er et omfattende arbeid, så vil det i samarbeid med unge ambassadører som studenter (vgs/høyskole/universitet), lærlinger og andre unge arbeidstakere tilknyttet skogbruket, være en flott måte å vise frem skogbrukets allsidighet og mangfold av arbeidsoppgaver.

Velg Skog vil også fra 2023 lansere et 5-årig Nasjonalt JOB:U prosjekt både som egeninnsats samt gjennom tildelte midler fra Verdiskapingsfondet. Å gi sommerjobb til ungdom har vist seg å være en utmerket arena for rekruttering til utdannelsen innen skogbruket. Samt det gir verdifull erfaring til studenter som velger andre fag.

Uten tvil, så vet vi at ungdom snakker best med andre ungdom. Likevel må det settes sammen i system og holdes orden i rekkene. Det er oppdrag som organisasjoner tilknyttet Velg Skog kan bidra med.

Gjennom dette prosjektet har det blitt i gang satt et arbeide med et såkalt rekrutterings- og kompetanseforum, der Velg Skog har knyttet til seg 1 representant fra samtlige skogeierandelsalg, samt 1 representant fra Skogkurs og 1 representant fra Skogselskapet. Noe som svarer ut mye av at arbeidet fremover kan koordineres langt mer samkjørt enn det man har gjort tidligere.

Fremover så anbefaler vi at Velg Skog søker og tildeles midler tilgjengelig for videre prosjekter i samarbeid med sine rekrutteringspartnere, slik at det gode arbeidet som her og i tidligere prosjekter kan utvikle seg videre og man dermed kan sikre verdifull ungdom. Uten fremtidig ungdom som velger SKOG og Skogbruk går næringen en mørk tid i møte, det MÅ ikke skje.

På vegne av prosjektgruppen,

Karl Henrik S. Berke  
Prosjektleder  
Skogselskapet i Buskerud og Telemark